

MARIBORSKI VEČERNIK

„JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni št. rač. št. 11.400

Kriza in brezposelnost mladine

NEVARNOST POSLEDIC SEDANJEGA STANJA.

Svetovna gospodarska kriza, ki je povzročila povsod, zlasti pa v industrijskih državah veliko brezposelnost ter s tem ustvarila največje socialno zlo sedanjosti, je povzročila še nekaj drugih, kar je bolj pereče in boleče: ustvarila je brezposelnost mladine, delavske in intelektualne, odnosno ji je onemogočila, da bi uveljavila svoje sile ter si sama služila vsakdanji kruh. Šele nedavno smo objavili v »Večerniku« obupen klic naše mariborske Zveze mladih intelektualcev, ki se obrača na delodajalce vseh vrst in vse one činitele, ki so jo voljni poslušati, naj se usmilijo brezposelne intelektualne mladine in ji skušajo s kakršnokoli zaposlitvijo pomagati vsaj iz največje stiske. Mednarodni urad dela pri Društvu narodov v Ženevi je pa objavil pred dnevi zanimivo statistiko o brezposelnosti mladine po svetu. Po tej statistiki postaja število one mladine, ki si ne more ustvariti eksistence, vsak dan večje. Največje je število v Nemčiji, kjer je brez posla več milijonov ljudi obojega spola med 14 in 25 letom. V Združenih državah Severne Amerike je pod 18 letom starosti brez posla 2 milijona ljudi, v Angliji 140.000, in tako tudi v raznih drugih državah starega in novega sveta.

Mednarodni urad dela opozarja ob tej priliki na dejstvo, da je nezaposlenost mladine veliko bolj škodljiva, kakor pa nezaposlenost odraslih, zato je posebno potrebno, da pride do dela in kruha ona mladina, ki je dovršila šole, srednje, strokovne in visoke. Ta trditve je povsem pravilna, kajti poleg gmotne škoda, ki jo povzroča brezposelnost mladine, nastaja tudi ogromna moralna škoda. Pomisliti moramo pač, da je mlad človek med 16. in 24., posebno pa še med 18. in 22. letom v vrenju duhovnega bistva, ki šele odloči njegov zunanji značaj in miselno usmerjenost. V tej dobi nagiblje človek, posebno šolan, k cinizmu in nihilizmu. Svet gleda v črnih barvah in sovraži navadno vse »dogmano« in »staro«, tudi če je le nekaj let starejša od njega. To gledanje na svet je skrajno subjektivno, objektivnost se izkristalizira šele pozneje, okoli 24. leta starosti; včasih prej, včasih pozneje, kakršna je pač človekova duhovna struktura. Človek, ki je v tem času brez posla in tudi nima upanja, da bi zaslužek kmalu dobil in bi si mogel ustvariti svojo izobrazbo in sposobnosti primerno eksistenco, se lahko nagne k trajni negativnosti, postane negativist do vsem svojem bistvu. Od negativista pa ne morejo imeti ne družba ne narod ne država prave koristi.

Cinizem in negativizem, celo nihilizem opažamo tudi zares pri naši brezposelnosti.

Tudi Angleži proti ženevski demokraciji

»TIMES« ZA SPREMEMBO VERZAJSE MIROVNE POGODBE IN REORGANIZACIJO DRUŠTVA NARODOV.

LONDON, 24. nov. Po predvčeršnjem sklepu o odgoditvi razorožitvene konference pšejo včerajšnje »Times«, da je konferenca popolnoma strla. Nadaljevanje konference bo mogoče le takrat, če bi se spremenile nekatere klavzule versajske mirovne pogodbe, zlasti one, ki so vojaškega pomena, ker brez tega Nemčija nikakor noče pristati na nadaljnja pogajanja, brez Nemčije pa je vsaka konvencija o razorožitvi brez vsake veljave. List se ponovno vrača na problem Društva narodov in zahteva že vendar spremembo v tej smeri, da

posebno intelektualni mladini pri nas in drugod. Ona sama pa upliva usodno tudi še na ono mladino, ki še obiskuje šole. Nevarnost, ki raste tu za človeško družbo, za sedanjost in še bolj za bližnjo in daljnjo bodočnost je ogromna in kliče glasni »memento!« vsem, ki so kakorkoli dolžni o tem razmišljati. Zato bi bilo nujno potrebno, da bi se problemu zaposlitve manualne in intelektualne mladine posvečala dosti večja pažnja, kakor se je doslej. Tu gre za dosti več kakor za poslovne bilance in mestne, banovinske ter državne proračune! Pred vsem pa bi se moralo misliti na to, da se ustvarijo za to mladino nova službena mesta tudi tam, kjer jih še ni, odnosno se sedaj posluje z utesnjenim aparatom. Obenem bi se morala avtonomnim in državnim uradnikom znižati službena doba za pokojnino, ne zviševati, kot se dela sedaj. Po 30. letih službe je vsak zrel za pokoj in si ga tudi pošteno zasluži, zlasti pri sedanjih plačah, ki ne ustrezajo stanovskemu standardu!

Neresnica je tudi, da n. pr. pri nas ni več službenih mest, odnosno nujnih potreb po takih mestih. V zasebnih službah so skoraj brez izjeme vsi nameščenci pre zaposleni. Poznamo razne pisarne, v katerih se dela vsak dan pozno v noč in še celo v nedeljo dopoldne. Tu je samo pohlep po čimvečjem dobičku kriv, da se ne namesti več moči. Prav tako potrebuje n. pr. naša prosveta več novih šol, ali vsaj razširjenje dosedanjih. Samo v Sloveniji bi nujno potrebovali več sto novih učiteljev in učiteljic, a nedavno smo čitali nekod, da manjka pri nas preko 90 učnih moči na srednjih šolah. Prav tako ali slično je tudi v marsikateri drugi stroki, kjer duši prezaposlenost uradnike in nameščence kljub nizkemu zaslužku. V nekaterih strokah sploh ni več uradnikov, ki bi bili mlajši ko 30 let, ali pa jih je prav silno malo. Da upliva to tudi sicer kvarno, ni treba posebej poudarjati. Izgovor, da ni za namestitev novih moči denarja, drži samo enostransko. Z zaposlitvijo mladine bi se povečal obrok dobrin, izrabili bi se sedaj mrtvi, prodajajoči kapitali. Končno pa tudi ni vse ravnovesje proračunov, kadar ne gre le za gole številke, marveč za žive in celo mlade ljudi! Mimo tega bi pa država tudi lahko našla pota in sredstva za pritisniti na zasebna podjetja z zakonom o maksimiranju dela in določitvi števila zaposlenih po rentabilnosti.

Navedli smo tu le mimobežno nekaj misli o tem perečem problemu, o tej skelečirani, ki se zajeda vedno globlje v naš narodni organizem, da damo vsaj vzpodbudo tistim, ki so v prvi vrsti dolžni razmišljati o vsem tem!

Nova vladna kriza v Franciji

PARLAMENT DAVI VRGEL TUDI VLADO SARRAUTJA. VLADA JE OSTALA PRI GLASOVANJU V MANJŠINI. AKCIJA TARDIEUJA ZA MOČNO ROKO. NOVI MOŽJE HERRIOT, DALADIER ALI CAILLAUX.

PARIZ, 24. novembra. Kakor je bilo pričakovati, je zbornica danes ob 2. uri 15 minut strmoglavila vlado Sarrautja v poimeničnem glasovanju s 321 proti 247 glasovom. Padec vlade so povzročili zopet Blumovi socialisti, in sicer slično kakor padec vlade Daladierja. Neposredni razlog bojnega glasovanja je bil neki dodatni predlog posl. Guinina k vladnemu predlogu o sanaciji budžeta. Vlada je namreč v predhodnem glasovanju, ko je bil odklonjen predlog, da se zniža redukcijski minimum uradniških plač od 12.000 na 10.000 frankov, zabeležila čenen uspeh, ki je ojunatil Sarrautja k temu, da je pri določilnem glasovanju postavil zbornici tudi vprašanje zaupnice. V tem določilnem glasovanju pa je ostala vlada v manjšini, na kar so ministri s šefom strmoglavljene vlade na čelu zapustili sejo dvorano. Sarraut se je takoj podal v Elizej, kjer je izročil predsedniku republike demisijsko celokupnega kabineta. Predsednik Lebrun je demisijsko sprejel ter poveril Sarrautja z vodstvom državnih poslov do sestave nove vlade.

O tem, kako se bodo stvari razvijale nadalje, ni trenutno mogoče postaviti nikake prognoze, ker je padec vlade prišel tako nepričakovano, da niti v vladnih niti v opozicijskih krogih še niso prišli do sapa. Med tem ko se v desničarskih krogih odkrito namiguje, da tudi Francija ne preostane nič drugega kot avtoritativna vlada brez sodelovanja parlamenta, mislijo v centru, da se bo dala

najti še druga rešitev, ker ideja o vladi nacionalne koncentracije še ni popolnoma dozorela. V teh krogih kažejo na nujno potrebo sanacije državnih financ ter na grozečo inflacijo, ki so jo s parlamentarne tribune napovedali Sarraut, Flandin in Herriot za primer, da zbornica ne bi sprejela niti takega kompromisa, ki bi bil plod najskečajnejše popustljivosti vlade.

PARIZ, 24. novembra. Bivši ministrski predsednik Andre Tardieu nadaljuje v listu »Illustration« svojo kampanjo za ustvaritev močnega avtoritativnega režima v Franciji. Tardieu gleda v svojem zadnjem članku Francijo ogroženo kar s treh strani: prvič z nemške strani, drugič v prestižu fašizma in boljševizma in tretjič v možnosti razpada republikanskega državnega temelja. Tardieu zaključuje svoja izvajanja z izjavo, da sta dani le dve možnosti: ali rešitev ali popoln polom.

PARIZ, 24. novembra. Politični krogi so splošno mnenja da bo tudi nova vlada usmerjena še vedno levičarsko. Kot najresnejši kandidati za sestavo nove vlade se imenujejo Herriot, Daladier in Cailiaux. Herriot je izjavil, da bi v primeru, da bi mu bila poverjena sestava nove vlade, nikakor ne pritegnil k sodelovanju socialistov, ker bi se njegova vlada opirala na levičarsko sredino. Dobro informirani politični krogi so mnenja, da bo novo vlado na vsak način sestavil eden izmed imenovanih politikov.

Odmev Hitlerjeve izjave v Franciji

XNEMŠKO POBARVANE IZJAVE FRANCOSKIH POLITIKOV O INTERVIEWU HITLERJA, OBJAVLJENEM V »MATINU«.

BERLIN, 24. novembra. Po informacijah iz Pariza, ki so prispele semkaj, je izzval tamkaj interview, ki ga je dal Hitler nekemu francoskemu novinarju, silen odmev. Neki desničarski politik je izjavil, da so po tem Hitlerjevem interviewu potrebna neposredna pogajanja z Nemčijo, prav tako pa da je potrebno, da Francija najprej dobi močno vlado, ki bi imela pri tako usodnosnih pogajanjih, od katerih bo odvisna zgodovina Evrope dolgo vrsto let, dovolj avtoritete, da sklene sporazum, ki bi morda v prvem trenutku izgledal za Francijo kot nekoliko neugoden. Neki član meščanske

levice se je prav tako izjavil za direktna pogajanja z Nemčijo, ker je sedaj vsemu svetu jasno, da govori Hitler v imenu vsega nemškega naroda. Ponudbe s strani takega človeka se pa ne smejo kar tako odklanjati, ker bi potem padla vsa odgovornost na Francijo. Ta politik je tudi izjavil, da Francija nujno potrebuje močno vlado. Iz krogov Renaudelove skupine se izraža mnenje, da so direktna pogajanja potrebna, treba pa se bo pogajati z Nemčijo res iskreno in odkrito, ker bi bile sicer posledice neodkritosrčnosti enako grozne za Francijo kakor za Nemčijo.

Nadaljnje padanje dolarja

PARIZ, 24. nov. Iz Londona se poroča, da pada na tamkajšnji borzi ameriški dolar še nadalje in da so sedaj londonski špekulanti koncentrirali vse napade na francoski frank. Tečaj dolarja je znašal včeraj v Londonu 5 dolarjev in 45 centov za funt šterling. Izvoz kapitala iz severnoameriških Združenih držav je v zadnjih dveh ali treh tednih naglo narasel in se zlasti uvaža v Anglijo v vedno večjih množinah.

NOVI HOTELI NA JADRANU.

SUŠAK, 24. nov. V zvezi s sklepi nedavne konference jugoslovanskih hotelirjev, ki je bila v Beogradu, se doznava, da bo svetovno tujsko-promet-

no podjetje Coox Wagon Lits zgradilo v vseh važnejših turističnih središčih Hrvatskega in Dalmatinskega Primorja luksuzne hotele. V prvi vrsti prihajajo v poštev kot središče jadranskega tujskega prometa Dubrovnik, Split in Crikvenica.

GOSPODARSKA KONFERENCA MALE ANTANTE.

BEograd, 24. nov. Včeraj popoldne sta prispela semkaj iz Bukarešte ravnateli romunskega zunanega ministrstva Šmitu in vseučiliški profesor Patulescu, ki sta določena, da zastopata Romunijo na gospodarski konferenci male antante, ki je pričela danes svoje delo v Beogradu.

ANGLEŽI ZA FRANCOSKI FRANK.

PARIZ, 24. nov. »Matin« poroča iz Londona, da je angleški stabilizacijski fond v zadnjem času interveniral za ohranitev franka v dosednji tečajni višini.

Bilo kuda Ki-Ki svuda!

Dnevne vesti

Diplomiran je bil na veterinarski fakulteti v Zagrebu g. Marjan Pavšič iz Ptuj, bivši odbornik in vnet delavec »Triglava«. Čestitamo!

Iz carinske službe. Za carinskega posrednika pri carinarnici v Kotoribi je imenovan vpokojeni carinski uradnik Vlado Petrovič.

K včerajšnjemu prazniku 45. pehotnega polka. V naše poročilo o poteku svečane proslave domačega 45. pehotnega polka je med udeleženci pomotoma izostalo ime prvega poveljnika 45. polka g. Avgusta Škabarja, sedaj predsednika Zveze Maistrovih borcev, ki se je udeležil proslave z vsem odborom Zveze Maistrovih borcev. Tudi je predsednik g. Škabar prečital pri obedu pozdravno pismo generala Maistra. Obenem je generalstabi polkovnik in domačin včerajšnje slave g. Glišič prečital pozdravno brzojavko, ki jo je poslal naš kralj 45. polku za njegovo slavo, nakar je bila Nj. Vel. kralju odposlana vdanostna brzojavka.

Starešinsko društvo »Triglav« vljudo vabi vse gospodarske starešine, da se polnoštevilno udeležijo pogreba društvenega predsednika gda. Luke Broliha v soboto 25. t. m. ob 14.30 uri na pokopališču na Pobrežju. Udeležba s trakovi v floru. Odbor.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v petek 24. novembra ob 20.15 predava psihater poklicne posvetovalnice g. dr. M. Pregrad iz Zagreba o psihotehnikah t. j. o metodah za pravilno določitev poklica. Skioptične slike!

Zaključek izpitnih predavanj. V torek so bila zaključena dne 9. novembra pričetna mojstrska predavanja 7. tečaja. Kakor smo že poročali, je bila udeležba na tem tečaju za mariborski obrtniški naraščaj prav častna. Priglasilo se je iz 25 rokodelskih strok 91 udeležencev, od teh dobre ¾ iz mesta. Obisk je znašal povprečno 80%. Predavanja so se izvršila po načrtu v 20 urah z izjemo, da je razlaga davčnih predpisov tokrat morala izostati. Predavanja so se morala zaključiti predčasno, ker so se včeraj začeli mojstrski izpiti in se v prihodnjih dneh priredijo še strokovna predavanja za mizarje in pekarske pomočnike. Tudi se pripravlja tečaj za obrtno knjigovodstvo, ki je predviden za december. Razen tega se oglašajo že zahteve po izpitnih predavanjih v Ptuj. Ob zaključku izpitnih predavanj je vodja tečaja in predavatelj pohvalno omenil marljivo obiskovanje predavanj in pazljivost udeležencev ter vzpodbujal mladino, da se poslužuje vseh prireditev obrtno-pospeševalnih institucij, katerim je edini namen zboljšanje materialnega položaja in podvig kulturnega nivoja pridobitnega naraščaja. Med navdušenim pritrditvami vseh udeležencev je prekaževalski pomočnik g. L. Györfi izrekel predavatelju iskreno zahvalo za njegovo delo za napredek obrtništva.

V mariborski splošni bolnišnici je redno vsak drugi petek v mesecu redni sestanek zdravnikov bolnišnice. Ti sestanki bodo odslej javni in dostopni vsem gg. zdravnikom. Dne 24. t. m. bo z začetkom ob 17. uri v fizikalni sobi internega oddelka mariborske bolnišnice prvi javni sestanek zdravnikov s sledečim programom: 1. Vnetje srednjega ušesa in njegove intermeninjalne komplikacije z demonstracijami. 2. Demonstracije dermatološko-venerološkega oddelka (lues). Vsi gg. zdravniki so vabljeni, da se tega sestanka udeležijo!

Tekmovanje za šahovsko prvenstvo Maribora se je sinoči nadaljevalo. V prvi skupini so bili doseženi naslednji rezultati: Kramer je zmagal proti Romežu, Konič proti Sili, Strniša proti Lobkovu, Jordan proti Bienu, Partija Kukovec:Šavli se je končala remis. Stanje po osmem kolu je v prvi skupini naslednje: Ostanek 6 (1), Kramer 5½, Strniša 5, Konič 4½ (2), Lešnik 4½ (1), Lobkov in Kukovec po 4½, Bien in Jordan po 3½, Lukež 3, Sila 2, in Romež 1 točko. V drugi skupini se je odigrala viseča partija Lorber:Trelec, ki jo je Lorber odločil v svojo korist. V tej skupini je stanje: Kotnik 6 (1), Lorber 6, Fišer 5½, Gobec mlajši 5, Cizelj 4½ (1), Gujsnik 3½, Gobec starejši 3, Trelec 2½ (1) točke. Naslednje kolo se odigra v nedeljo 26. t. m. dopoldne v kavarni »Jadran«.

Kalvarija, najlepša razgledna točka na šega mesta. Nedvomno je Kalvarija najlepša razgledna točka našega mesta. Z nje se odpira človeku divoten razgled na mesto, na zeleno Pohorje in na lepo dravsko ravan. Ta razgled pa je omogočen samo z nekaterih strani, dočim je severna stran popolnoma zaraščena z drevjem. Ko bi Mestno ogleševalno društvo hotelo poskrbeti za to, da bi bil s Kalvarije razgled na vse strani, saj je tudi severna stran zelo slikovita, in bi posekalo drevje, ki zastira razgled, bi prav gotovo ugodilo številnim ljubiteljem in obiskovalcem Kalvarije.

Nov slovenski list v Južni Ameriki. V argentinskem glavnem mestu Buenos Airesu je začel pred dnevi izhajati nov slovenski tednik »Novi list«. Izdaja ga konzorcij, katerega predsednik je arhitekt Viktor Sulčič, urednik pa svoječasni urednik tržaške »Edinosti« dr. Viktor Kjuder. Namen lista je združiti razkropljene Slovence, živeče v tem delu sveta.

Delodajalci, spomnite se brezposelnih intelektualcev! Dajte jim dela, dajte jim kruha!

Iz našega socialnega zavarovanja. Zagrebška bolniška blagajna »Merkur« je imela te dni važno sejo, na kateri je bil sprejet sklep, da se vse tri sedenja bolniške blagajne za privatne nameščenice, in sicer bolniška blagajna »Merkur«, »Beograjska trgovinska omladina« in »Ljubljansko bolniško podporno društvo« združijo v eno samo bolniško blagajno in da se društva, ki delujejo poleg teh blagajn, ločijo od njih, ker s svojim delom samo ovirajo delovanje, ki ga predpisuje zakon o zavarovanju delavcev. Po sklepu, ki ga je sprejela tudi beograjska bolniška blagajna trgovske omladine in po načrtu se bo osnovala za vsa država enotna bolniška blagajna, ki bo imela svoje ekspoziture v vseh večjih mestih. Namesto članarine bi plačevali zavarovanci 10 do 20 odstotkov za svoje zavarovanje več, kakor plačujejo sedaj ročni delavci in sicer na ta način, da bi se uvedli v tri mezdni razredi ter da bi se poleg zavarovanja za primer nesreče in bolezni uvedlo še neke vrste pokojninsko zavarovanje za primer onemoglosti, starosti in smrti.

Brezposelnost pri nas. V času od 10. do 20. novembra t. l. je imela mariborska borza v evidenci 365 moških in 237 žensk, ki iščejo dela in kruha. Na novo se je prijavilo 85 moških in 59 žensk, ponujeno pa je bilo 21 moških in 52 moških. Mariborska borza je posredovala v 21 primerih za moške in v 29 primerih za ženske. Odpotovalo pa je 33 moških in 35 žensk v druge kraje s trehuhom za kruhom.

Državni strokovni izpiti za zdravnike. Za zdravnike resora ministrstva socialne politike in narodnega zdravja na ozemlju dravske, savske, primorske in vrbaške banovine se bodo vršili državni strokovni izpiti 11. decembra v šoli narodnega zdravja v Zagrebu. Zdravniki morajo poslati s 25 Din taksirane prijave izpraševalni komisiji do 25. tm.

Kinooperaterji bodo polagali izpite. Trgovinski minister je izdal pravilnik o polaganju izpita za kinooperaterje. Za samostojno vodstvo kinooperaterskih podjetij mora biti dotični poklicni kinooperater. Izpiti se polagajo pred izpraševalno komisijo pri banskih upravah in znaša izpitna taksa 300 Din.

Dar. Mariborski advokati so darovali ob priliki smrti g. dr. Antona Muleja, odvetnika v Mariboru, namesto venca na njegov grob za mestne reveže znesek 375 Din. Iskrena hvala!

Skioptično predavanje »Mariborske zimskosportne podzveze« bo v soboto, 25. novembra ob 20. uri v dvorani kina »Apollo«. Predava g. Ante Gnidovec, predsednik ljubljanskega smučarskega kluba in zimskosportne podzveze »O smučarstvu« na podlagi številnih skioptičnih slik.

Dve nezgodi. V Dobravcih pri Mariboru je padel včeraj z voza Ivan Kacin si poškodoval levo roko. Pri podiranju drevja v kamniškem gozdu pa je hudo ponesrečil 59letni delavec Jurij Pečnik iz Maribora. Oba ponesrečenca sta mo-

Velikopotezna, velikomestna reklama! Grajski kino predvaja od srede 29. nov. pa do vključno ponedeljka 4. decembra velikanski film »Titani neba« (Junaki zraka). V svrhu reklame in propagande je Grajski kino najel aeroplan, ki bo v soboto 25. nov. ob 12. uri, v nedeljo 26. ob 11. uri in v sredo 29. nov. ob 12. uri metal na Maribor tisoče letakov. Nekateri teh letakov imajo štampiljko Grajskega kina ali pa tvrdke Karo-Roglič. Veletrgovina Pinter & Lenard pa bo med letake uvrstila nekoliko svojih novih cenikov, ki bodo istotako opremljeni s štampiljko in lastnoročnim podpisom. Srečni najditelji teh letakov ali pa cenikov dobe v Grajskem kinu pristo vstopnico za film »Titani neba«, pri tvrdki Karo-Roglič in v veletrgovini Pinter & Lenard pa krasna darila. Tvrdka Roglič, Gospoka ulica, podarja najditelju obvalo ali nogavice ali kake druge potrebščine, med tem ko daruje tvrdka Pinter & Lenard zimskosportne potrebščine, kakor smučke sanke, drsalke, palice itd.

NOVA JUTROVA KNJŽICA

„JELARJEVI ČUVAJI“

je dospela v upravo »JUTRA« in »VEČERNIKA« Maribor, Gospoka ulica šte. 11

Za akademijo Sokola - matice 30. XI. in 1. XII. se bodo dobile vstopnice od ponedeljka naprej pri gledališki blagajni (ne v trgovini Bureš, kakor je bilo pomotoma javljeno).

»Zakleti kraljevič« na sokolskem lutkovnem odru. Lutkovno gledališče Sokola Matice v Narodnem domu igra v nedeljo 26. t. m. II. del »Zakletega kraljeviča«. Začetek ob 15. uri.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 94 številki: Uredbo o zatiranju slinavke in parkljevke, objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu in spremembe v staležu državnih uslužbencev na področju naše banovine ter razne objave iz »Službenih novin«.

Nalezljive bolezni. V času od 1. do 7. tm. je obolelo v naši banovini za tifusom 52 oseb, za grižo 25, za škrlatinko 59, za davico 206, za šenom 27, za ošpicami 8 za vnetjem priušesne slinovke 34, za otročnično vročico 5, za krčevito odrevenelostjo 4, za otrpnenjem tilnika 2, za noricami pa 1 oseba. Za nalezljivimi boleznimi je od vseh obbolelih umrla samo 1 oseba.

Nove telefonske relacije. Pred kratkim so bile otvorene nove telefonske relacije med Ljutomerom, Št. Iljem v Slovincih in Ptujem z raznimi mesti v Avstriji in med Celjem z vsemi mesti v Franciji.

Prepovedani listi. Notranje ministrstvo je prepovedalo uvažati in širiti v naši državi v Solnogradu izhajajoči list »Salzburger Volksblatt« in v Solunu izhajajoči list »Makedonika Nea« ter v Celovcu izhajajoče »Freie Stimmen«.

Radio Ljubljana. Spored za soboto 25. t. m. Ob 12.15: reproducirani koncert (za vsakega nekaj); 12.45: poročila; 13: čas, reproducirani instrumentalni koncert (fantazije Verdijevih oper); 18: reproduciran vokalni in instrumentalni koncert (vesele pesmi); stanje cest; 18.30: zabavno predavanje, predava prof. Šest; 19: ljudski nauk o dohrem in zlu, predava dr. Veber; 19.30 zunanji politični pregled (dr. Jug); 20: koncert radio-orkestra, vmes instrumentalni solistični vložki (čelo, klarinet); 21: dvoboj na harmoniki gg. Magister, Bricelj; 21.30: čas, poročila; 21.50: koncert radio-orkestra in radio-jazz.

Kino Union. Danes v petek zadnji dan izborna veseliga »Samo ti si kriva« z Magdo Schneiderjevo in Georgom Alexandrom. Od sobote dalje bomba smeha »Nedolžnost z dežele« (Devica iz province) ena največjih veseliger z Lucijo Engleschevo in Ralphom A. Robertsom.

Grajski kino. Od danes dalje senzacionalni film Harryja Piela »Brod brez luke«. Izborna režija, prvovrstna igra, napeto dejanje in mnogo lepe glasbe in petja. Poleg Harryja Piela igra glavno vlogo Trude Berliner.

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, shujšanju, bledici, obolenosti žlez, izpuščanju na koži, tvorih uravna Franc-Jožefova voda - izborna toli važno delovanje črevesja

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Petek, 24. novembra. Zaprt.

Sobota, 25. novembra ob 20. uri: »Deseti brat«. Premiera.

Nedelja, 26. novembra ob 15. uri: »Rože v snegu«. Znižane cene. Ob 20. uri: »Deseti brat«.

Premiera »Desetega brata« v odrski priredbi Ferda Delaka bo jutri, v soboto, 25. tm. Režira Delak sam. Občinstvo pričakuje to premiero z velikim zanimanjem, ker jo inscenira Delak na novodoben način (nekako pol kino, pol gledališče) ter se bo »Deseti brat« odigral pred nami popolnoma kot roman. Rezervirajte si vstopnice! Glej tudi Delakov članek na drugem mestu.

Prva letošnja operetna popoldanska predstava bo v nedeljo, 26. tm. ob 15. uri. Uprizorili bodo opereto »Rože v snegu«, ki je eno najlepših del operetne produkcije poslednjih let. Muzika (priredil jo je po slavnem skladatelju balad Löweju Jascha) je krasna, vsebina pa je mestoma zabavna, mestoma pa prav prirsčna. Okoličani, ne zamudite tega res lepega dela! Veljajo znižane cene.

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke omili naravna Franc-Jožefova grenčica tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času. Spričevala iz bolnišnic potrjujejo, da je Franc-Jožefova voda, ker olajša potrebo brez bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. Franc-Jožefova grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zvečer vsi v Grajsko klet! kjer dobite rižoto iz skampov, brodeto s polento, polenovko, ocvrte skampe, zrezke sampiona in druge raznovrstne ribe!

Miklavžev večer ISSK Maribora. ISSK Maribor priredi v soboto 2. decembra ob pol 21. (pol 9.) uri v dvorani Zadrugne gospodarske banke svoj tradicionalni Miklavžev večer. Popoldne istega dne bo otroška Miklavževa zabava. Sodelovali bodo mali harmonikarji ISSK Maribora.

Ruska balalajka vsak dan v »Veliki kavarni«.

Izpred sodišča. Zaradi uboja se je zagovarjal včeraj pred malim kazenskim senatom 26-letni viničar Janez Šešerko iz Pacinja, obtožen, da je letos v marcu ubil posestnika Ivana Polanca z Ločkega vrha. Usodnega dne je obtoženec kopal v vinogradu in mu je pri delu pomagala tudi njegova žena. Radi malenkostnega vzroka pa sta se sprla in ju je skušal pomiriti navzoči posestnik Polanec. Pri tem pa ga je Šešerko zabolal z nožem v hrbet, da se je zgrudil mrtev na tla. Mali senat je obsodil obtoženega Šešerka v smislu obtožbe na 6 let težke ječe in trajno izgubo častnih državljan-skih pravic.

Poskušen samomor Mariborčana v Zagrebu. Mariborčan Andrej Kraus je doživel v Zagrebu veliko tragedijo. Ko se je pred nekaj meseci vozil s tramvajem, je stal na stopnicah, ko je mimo prišel tovorni avto, čigar blatnik ga je udaril tako močno, da mu je zlomil nogo. Po odpustu iz bolnišnice je postal nesposoben za delo. Izgubil je službo in tožil tramvajsko podjetje in lastnika avtomobila za odškodnino. Njegovi tožbi pa je sodišče zavrnilo, da je sam kriv svoje nesreče. To ga je tako potrla, da je izpil včeraj v samomorilnem namenu na Tomislavovem trgu večjo količino strupa. V smrtno nevarnem stanju so ga prebeljali v bolnišnico, kjer se bori s smrtno.

Trg za ribe. Današnji trg za ribe je bil bogato založen in je bilo na njem mariborskim gospodinjam in kuharicam na razpolago okrog 200 kg. domačih in morskih rib. Prodajali so: sardele po 14 Din, mole po 22 Din, kalamare po 22 Din, potrvi po 42 Din, ščke po 18 Din, krape in some pa po 15 Din.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 2,9 stopinj C; minimalna temperatura 2,8 stopinj C; barometer je kazal pri 14.8 stopinjah 732,2, reduciran na ničlo 730,4; relativna vlaga 88; vreme je oblačno; vremenska napoved pravi, da bomo dobili v nekaj dneh najbrže sneg.

Mariborski marksisti in osvobojenje

ODGOVOR »DELAVSKE POLI TIKI« IN »VOLKSSTIMME«.

Ob petnajstletnici osvobojenja Maribora sta čutili tudi tukajšnji marksistični glasili »Delavska Politika« in »Volksstimme« potrebo proslaviti ta dogodek. In kako naj bi ga proslavili drugače, kakor z lažjo? Če bi govorili resnico, bi bili morali praznovati petnajstletnico poraza nemške in avstrijske navdahnjenih mariborskih marksistov, ki so storili vse, da bi Maribor pripadel Avstriji.

Opisujejo razpad Avstro-Ogrske i. 1918. pravita glasili anacionalcev: »Sprito odločanja o tako važnih stvarih pa ni mogel ostati ravnodušen nihče izmed prizadetega prebivalstva, pa bodisi da je bil zainteresiran na stvari iz tega ali onega ozira, ali iz več ozirov hkrati. Tudi delavstvo, živeče v Mariboru in okolici, pri reševanju teh vprašanj in vprašanja bodoče državne pripadnosti ni moglo ostati postrani (menda »ob strani«?). Opredelilo se je. Toda pri tej opredelitvi delavstva, katerega en del je bil za pripadnost Avstriji, ni igralo vloge samo narodno vprašanje, kot se to mnogokrat poudarja, ampak tudi še več drugih vprašanj, ki za delavca niso sporedne važnosti. Med temi ne v zadnji vrsti vprašanje svobode in demokracije, o kateri je mislil marsikdo, da mu ogromna masa delavstva preko meje s svojim izbornim izgrajenim organizacijskim aparatom in uplivom nudi več garancij, kot pa jih bo imel v novo nastajajoči državi. (Najnovejši dogodki so pokazali drugače.)«

Vsaka beseda, ki je tu napisana, zveni kakor opravičilo v silni zadregi, toda skrajno slabo in zlagano opravičilo. Res je v vsem samo to, da se je mariborsko marksistično delavstvo opredelilo, samo ne ločeno, marveč kompaktno za nemško Avstrijo. Naj nam naši marksisti samo povejo, kje je isti del, ki se je opredelil za Jugoslavijo? Kdo ga je vodil? Koliko ljudi je stalo za njim? Kje so se udejstvovali? (Pri tem seveda ne mislimo marksistov, ki so se šele priselili v Maribor s Kranjskega in Primorskega in so bili res za Jugoslavijo.) Mi vemo samo to, da so mariborski marksisti zasramovali in tudi dejansko napadali Maistrove borbe in ostale Slovence, kjer so le mogli. Mi vemo le to, da so bili pri nemški gardi, da so pripravljali 23. novembra za opoldne udar

proti slovenski upravi in da so 27. januarja l. 1919. manifestirali proti Jugoslaviji za Avstrijo. In vemo tudi samo to, da so hoteli s stavko onemogočiti Slovence, da bi obdržali in ohranili Maribor! Prav nič pa ne vemo, da bi se bil kdorkoli opredelil drugače.

Prav tako je laž kratkih nog, da so se mariborski marksisti opredelili za Avstrijo zato, ker so mislili, da bo tam več marksistov, več demokracije in svobode. V jeseni l. 1918. ni šlo prav nič ne za marksiste ne za demokracijo in ne za svobodo, ampak samo in izključno za državno pripadnost na podlagi narodne pripadnosti. Tudi koroški plebiscit se ni vršil za marksizem, ampak za nemško Avstrijo. Nobenih glasovnic ni bilo za to, kateri stranki kdo pripada, ampak samo za to, hoče biti Slovenec ali Nemec. In vendar so vsi koroški marksisti, slovenski in nemški, glasovali za Avstrijo. Prav tako bi bili v Mariboru, če bi bil tu plebiscit. Kot marksisti? Ne, kot nemčurji, renegati! Odtujeni po marksizmu svojemu narodu in priklopljeni nemškemu!

Prav tako nam ne gre v glavo nadaljnja trditev v istem članku, da se je mariborsko marksistično delavstvo ne glede na jezikovne razlike strnilo po osvobojenju v enotne vrste in poiskalo zvez s hrvaškim in srbskim. Pravič vemo, da se je to delavstvo razcepilo kmalu po ustanovitvi Jugoslavije v več medsebojno sprtih struj, drugi pa se je skrbno ogibalo vsakih stikov s srbskim in hrvaškim, da še celo slovenskim, kajti ob vsaki marksistični slovesnosti smo videli v Mariboru nemške »sodruge« iz Avstrije, Gradca, Celovca itd., nikoli pa ne iz Beograda, Zagreba, Ljubljane ali vsaj Trbovelj. Kje so potem te vezi? Kje je navezovanje tesnih stikov s tistimi marksističnimi delavci Jugoslavije, ki niso v kulturnem in tudi političnem oziru nemško orientirani? Prav tako je laž ali vsaj hinavščina vse drugo, kar trdita »Delavska Politika« in »Volksstimme« v tem članku. Resnica je kratka: Mariborski marksisti (nekateri priseljenci so seveda izmuzli) so bili l. 1918. vsi za Avstrijo in so se za njo tudi borili. Mariborski marksisti so tudi po ustanovitvi Jugoslavije vse do najnovej-

ALBUS terpentino milo
za vse dni - in za vse perilo.

šega časa vzdrževali direktne družabne stike samo z avstrijskimi, ne pa tudi s slovenskimi, hrvaškimi in srbskimi marksisti. Če bi bili mariborski marksisti odločili, bi bil Maribor prav tako avstrijski, kakor je Koroška in njihovi voditelji bi bili danes v Dollfussovih koncentracijskih taboriščih v Wöllersdorfu!

Sport

Občni zbor zimskosportnega odseka SPD Maribor. Sinoči je imel zimskosportni odsek SPD Maribor svoj 7. redni letni občni zbor v lovski sobi pri »Orlu«. Zborovanje, ki je bilo zelo dobro obiskano, je vodil načelnik g. Gajšek. Uvodoma je pozdravil vse goste in članke, posebno pa delegate posameznih klubov in korporacij. Po poročilih posameznih funkcionarjev so bile volitve, pri katerih je bila izvoljena naslednja nova uprava: predsednik g. dr. Rosina; odborniki: gg. Gajšek, Majer, inž. Rungaldier, Cizelj, kapetan Jančičovič, Hribar, Boltavzer, Kralj, Evald Koren, Divjak, Voglar, Wales, Senica, Pivka, Pič in dr. Sekula ter dami Cingerleva in Basiakova. Za preglednika računov sta bila izvoljena gg. dr. Orožen in Vošinek. Podrobno poročilo o občnem zboru bomo priobčili v jutrišnji številki.

Nedeljske prvenstvene nogometne tekme sodeljo: v Ptuj Drava: Mura gosp. Bizjak in v Ljubljani Rapid: Hermes g. Dolinar.

Evropsko prvenstvo v plavanju l. 1934 bo meseca julija v Magdeburgu v Nemčiji. Doslej so se prijavile naslednje države: Nemčija, Francija, Madžarska, Češkoslovaška, Holandija, Švica, Belgija, Turčija in Jugoslavija.

Sokolstvo

Iz Sokola Poljčane. Tukajšnji Sokol se z vso vneto vneto pripravlja na proslavo 15letnega rojstva naše države. Proslava se bo vršila 1. decembra v sokolski dvorani s primerno akademijo. Nastopijo vsi telovadni oddelki z izbranimi vajami in skupinami. Njih spored obsega 13 točk. Razen tega sodelujejo orkestralni in pevski odsek ter pevski zbor studenjskih fantov. Začetek akademije bo točno ob 19. uri. Vstopnina: sedeži 6 Din, stojišča 3 Din. Po akademiji istotam družabni večer.

Sokolska četa Laporje priredi v nedeljo 26. t. m. ob 15. uri v šoli igro 5 dejank »Mlinar in njegova hči«. Nastopi tudi moški pevski zbor. — Bratje in sestre, odzovite se bratskemu vabilu naše čete v čimvečjem številu!

Senzacionalen izum nove železnice

Po vesteh iz Moskve se je mlademu ruskemu inženjerju Jarmelčuku posrečila iznajdba, ki bo velikanskega pomena za bodoči razvoj železnice. Z novo iznajdbo se bo namreč hitrost vožnje znatno povečala in bodo mogli voziti vlaki s hitrostjo 300 km na uro. O principu železnice mladega inženjerja se doznava naslednje: Proga bo enotirna. Namesto koles bodo imeli vozovi velike kroglice, v katerih bodo vdelani električni motorji. Železne tračnice bodo nadomeščene s tračnicami iz lesa ali železobetona. Prve poskusne vožnje z novimi vlaki so pokazale zelo ugodne rezultate in tako dokazale, da je ideja inženjerja Jarmelčuka nedvomno ustvarljiva. Podrobnosti nove iznajdbe se drže v najstrožji tajnosti. Sodelavci ruskega inženjerja trdijo, da novi vlaki pri tako zvišani hitrosti ne bodo trošili nič več pogonskega materiala, kakor doslej.

Kulturne vesti

„Deseti brat“

K premieri v Narodnem gledališču.

Jurčičev že skoraj sedemdeset let stari roman »Deseti brat« velja še danes kot ljubka umetnina romantičnega čara in svežega mladega realizma. Dasi opazimo v delu različne vplive, predvsem žamo v delu različne vplive, predvsem močan vpliv W. Scotta (roman »Staroslovece«), vpliv Levstikovega skrivnostnega »Desetega brata«, močan odsev Jurčičevega lastnega razmerja do sev Jurčičevega lastnega razmerja do obitelji na gradu Kravjaku nad Muljavo, kjer je bil grajski hčeri Johanni Ottovi učitelj slovenščine, vpliv Levstikovega »Potovanja« na oblikovanje kmečkih značajev —, je vendar Jurčičevo delo močno in sočno; hibe romana nam odtehta jedro umetniške vrednosti. Naš človek, naši ljudje, dasi morda preveč obdani z grotesknim humorjem, so v močni povezanosti s centralno ahasversko figuro Martinka Spaka, ljubavno dejanje se umika v ozadje. Pač pa preveča delo ljubavna zgodba, a ta je le ozadje drame, ki se odigrava pred nami. »Desetemu bratu« dati Jurčičevemu romanu dostojno odsko lice, je tvegan poizkus. Roman sam ima močne dramatične momente, a razkosanost dela, značajski posameznih oseb in mnogokrat šibko zgrajeno dejanje ne morejo jamčiti odrskega uspeha. Zato je samostojna dramatizacija dela v nov odski komad vezana z izdelavo značajev, novih situacij in delno novega dejanja, a taka predelava bi jemala čar Jurčičevemu delu.

Iz teh razlogov sem se odločil za obliko odrskega romana, za navezovanje vsega dejanja na osrednjo osebo desetega brata; vse ostalo dejanje in osebe

okrog njega so le bežne figure, le pojave, ki izstopajo kakor bežne skice iz knjige, so samo draperija figuri desetega brata.

Štirinajst poglavij iz knjige stopi na oder, kjer nam improvizirajo situacijske slike, ki jih veže skloptični aparat. A vse točno po Jurčiču. Slika sledi sliki brez presledkov, da je zgodba nepretrgana celota, da je iluzija močnejša.

Ferdo Delak.

„Hmeljska princesa“ v Celju

Preteklo nedeljo sem bil priča lepega kulturnega dogodka, ki v vsem prav nazorno kaže, s kako veliko ljubeznijo in vneto gojijo tudi po deželi glasbene predstave. Sokolsko društvo in Športni klub »Žalec« iz Žalca je priredil v celjskem »Narodnem domu« gostovanje s svojo nad vse dobro uspešo opereto »Hmeljska princesa«. Duša in solohi središče vsega dela kot libretist in kompozist je g. učitelj Radovan Gobec iz Griž pri Žalcu. Opereta ima tri dejanja ter se vrši v večjem kraju Savinjske doline na graščini »Hmeljski dvor« v času, ko je hmelj bil po sto. Vsečina operete je v kratkem sledeča:

Graščinski upravitelj Koman ima nečakinjo Darinko, ki bi jo rad poročil z bogatašem. Hmelj dobro obrodi in pridejo trije bogati Židje, ki so kupci hmelja, in vsi trije zasnujejo Darinko — hmeljsko princeso. Ona pa je z vso svojo dušo vdana ubogemu Branku, vzgojitelju njene male sestrice Danice. Branko je tudi kompozist. Uglasbil je opereto »Hmeljska princesa«. Posvetil jo je svoji izvoljenki in jo tudi izročil gledališču v uprizaritev, kar pa je Darinko popolnoma neznan. Prične se ples in z njim

izbira ženina-bogataša. Radi malega nesoglasja med princeso in Brankom, se ta odloči za enega izmed Židov. Med tem pa prinese graščinski oskrbnik namišljeno brzojavko iz Žalca, da je cena hmelju padla od sto na pet dinarjev. Zavlada splošna pobitost. Denar ni več vladar, zmaga pa ljubezen, ki se je ne more kupiti niti za drag denar.

Delo je povsem prilagojeno krajevnim razmeram, kakor tudi času ter je po vsebini kakor tudi po zdravem humorju vžigalo od dejanja do dejanja. Dasi se je takoj ob pričetku čutilo nekoliko neravnost, vendar je ta polagoma ponehala in vsi prizori so igrali v jako živahnem tempu, kar je delo zelo podžigalo. Nekaterim igralcem se pozna, da so že udomačeni na odru. Naj omenim go. Vido Teržanovo kot Darinko in go. Hermana kot Branka, ki sta oba pohvalno rešila svoje vloge. Obilo smeja in zabave pa sta povzročala go. Kveder kot graščinski oskrbnik, predvsem pa go. Štokelj kot hmeljski Žid Salobir. Vodil je tudi režijo. Pozabiti tudi ne smem male Danice, ki se ni ustrašila gledališke rampe ter prav korajžno odpela svoj part. Jazz-orkester je diskretno spremljal pevске točke — vodil ga je z vso mirnostjo avtor sam. Ob tej priliki je prišla kromatična harmonika poleg saksofona prav lepo do svojega izraza.

Dvorana »Narodnega doma« je bila nabito polna zadovoljnega občinstva, mnogo ljudi pa je moralo oditi, ker je zmanjkalo vstopnic. G. avtor kakor tudi igralci so bili deležni obilnih aplavzov, kakor tudi cvetja. Čestitam celokupnemu igral-skemu osebju iz Žalca, zlasti pa učitelju g. Radovanu Gobcu, ki se je lotil tako velikega, težkega, dostikrat nevhvaležnega dela in naj mu bo v zadoščenje, da trud ni bil zaman. Čujem, da pripravlja

zopet novo delo ter mu k uspehu že vnaprej čestitamo.

Dunajska operna koloratura v Mariboru. Šele po dolgi letih nam bo zopet dana prilika, slišati v Mariboru veliko koloraturno umetniško svetovnega slovesa, ktera gotovo ne zaostaja za znamenito Franchillo Kaufmannovo, katere se naša starejša glasbena publika še dobro spominja iz medvojnih let, ko si je v Mariboru na mah osvojila srca vseh poslušalcev. In zato naj nihče tudi tokrat ne zamudi izvanredne prilike, ko se bo predstavila dunajska operna koloratura, gđ. Anny Fuchsova 2. decembra t. l. na opernem koncertu v veliki kazinski dvorani. Kratka je sicer še pot te velike umetnice, toda že po njenih letošnjih prvih nastopih je bila vsa sicer tako stroga dunajska glasbena publika, kakor tudi kritika vsa očarana od njene čisto srebrno donečega glasu in njenih nedosegljivih višin. Posebno njeino izvajanje najtežje koloraturne arije (Glockenarie) iz Delibesove opere »Lakme« je navdušilo na Dunaju še tako razvajenega poslušalca in ta arija je tudi v Mariboru na sporedu. Na koncertu sodelujejo ga. Zamejič-Kovičeva, g. Neralić in orkester državnega učiteljskega. Radi raznih ovir se je spored nekoliko izpremenil in se izvajata namesto Verdi-jevih arij iz oper »Trubadur« in »Otello«, Gounodova arija iz opere »Faust« in Leoncavallovo prolog iz opere »Bajazzo«. Tudi španski ples gđ. Barbičeve in g. Harastoviča iz Bizetove opere »Carmen« odpade, zato bo zapela v na-domestilo gđ. Anny Fuchsova Gildino arijo iz Verdijeve opere »Rigoletto«. Radi velikega interesa za ta koncert priporočamo, da si nabavite vstopnice vnaprej v trgovini Höfer.

Ig.:

Beg iz življenja

Enaindvajsetletni mladenič sedi pri mizi in z roko grebe v košate lase. Misli za mislijo se bliskovito poraja v njegovi razgreti glavi, toda pri nobeni se ne more pomuditi dalje časa, kar ga zelo utruja in običajna otožnost postane še večja. Nehote krčevito stisne prste in skoraj prestraši se, ko vidi, da mu je neka jeza, morda jeza nad samim seboj, skrčila roko v pest.

Zla slutnja in strah pred smrtjo mu zmračijo lice in skoraj odurne poteze se za črtajo vanj. Ah, kaj, ne, ne boji se smrti, saj tako govori njegov pogled, ki bega s predmeta na predmet kot bi se poslavljaj od vsega in se bal, da ne bi česa prezrl, pozabil.

Mladenič gleda, premišlja. Nemo prebira svoje življenje, ki mu ni nudilo niti ene lepe urice, mu ni pustilo niti enega lepega spomina. Usoda ga je vedno podila v razburkano življenje, kjer je še toliko bolj občutil svojo nepomembnost, spoznal, da je velika človeška ničla in zdi se mu, da je svetu odveč. Narava ga ni obdarila z lepoto, ki jo današnji mo-

derni ženski svet zahteva od moža, in tega se predobro zaveda.

On ve, da se mu posmehujejo, po ulicah čuti zaničljive poglede mestnih gospodičen in z veliko bolestjo sprejema neusmiljene opazke ljudi. Ali ni dovolj, da se sam zaveda svojih nedostatkov — če jih sme tako imenovati — da trpi in skuša z dušo radomestiti to, kar pogreša na njem nevhvaležni svet?

Usoda hodi čudovita pota. Kljub vsemu je srečal mladenič na tem svetu dušo, ki bi ga mogla rešiti velike duševne resignacije. Nekoliko ga je še vendar priklenila na življenje, ki se ga je oprijel z zadnjimi močmi. Toda, bo li imel še toliko sile, da se ga bo trdno držal in ne bo omahnil?

Zdi se mu in čuti da je to pač zadnji akt igre klubujoče usode, da bo morda to bitje zanj smrtni udarec neizprosne fortune.

Ali nima nebo več usmiljenja za tega mladeniča? Mora li izpiti čašo velikega trpljenja do zadnje kapljice?

Usojeno je, pravijo, in trpeti moraš, ker si človek.

Trpeti? Da, toda za trpljenje je treba moči in poguma, in kje naj jemlje to mladenič,

od katerega je življenje že oboje izterjalo?

Tako je razmišljal nesrečnež, ko je spoznal bridko resnico zapletenega življenja duše, ki jo je obupno vzljudil, ko je čul povest ljubečega dekleta.

Dekle je ljubilo z vsem žarom ženske duše moža, lepega in tudi plemenitega, kajti dobro srečo more ljubiti samo dobro. Živela sta v sreči in ves svet okrog sebe sta gledala kot svoje kraljestvo, ki mora služiti edinole njuni ljubezni.

Minevala so leta, duša se je spojila z dušo in bila sta nerazdružljiva enota. Zasmejala bi se v obraz onemu, ki bi se mu le v sanjah dozdevalo, da more to veliko srečo dveh ljubečih src kdo na svetu skaliti. Živela sta samo drug za drugega, se osrečevala in se ljubila...

Ali samo za trenutek se je stemnilo nebo njunega življenja, le majhen oblček, še skoraj prozoren, je zasenčil solnce njune ljubezni. Za trenutek se je dotaknila črna, od grde zavisti umazana roka, njune sreče in zakrjavela je rana.

V tem resnem času pa je križal pot tega dekleta mladenič, ki je začutil njeno bol in jo vzljudil. Branila se je in ga svarila pred razočaranjem, ali gluh je bil za take opomine. Začutil je sorodnost duš

in zazdelo se mu je, da je zasvetila v temi njegovega življenja zlata lučka.

Mladenič, kako si krivičen, da se postavljaš na mesto ljubljene, srečnega in lepega moža. Ali ne čutiš razlike med vama in še terjaš ljubezni?

Predobro vidi mladenič razliko med obema in kako naj pričakuje, da bo ljubljeno? Ima li za to pravico? Ne, njegov značaj ne dopušča, da bi ukradel srečo njemu, ki je ljubil in je bil ljubljeno, dasi bi bila to njegova rešitev, njegova — sreča.

Pokazati mora svojo nesebičnost in izsrkati zadnjo kapljico trpljenja ter — umreti. Da, umreti mora in ponesti s seboj ljubezen, ki je vzklikla in bila od krute usode obsojena na smrt...

Skozi grobno tišino je jeknil strel in rešil mladeniča človeške vsakdanosti. Nasmeh okrog njegovih nemih ustn je izražal zadnji spomin na njo, ki jo je vroče ljubil.

Zunaj je sijalo solnce in ljudje na ulicah so se veselili življenja...

In vendar je bil to le privid bolne duše. Misel je bila, bežna, črna... Prešla je. Le iz takih trenutkov vodi pot v ozdravljenje, v nov boj za življenje...

Ptuj

Na pokopališču najden embrio. V ponedeljek 21. t. m. je našel grobokop pokopališča v Rogoznici pri Ptuj na pragu mrtvašnice v papirnati škatlj položeni svež spovitek (embrio) ženskega spola z napisom, da naj ga najditelj pokoplje na pokopališču. Sodišče, ki je bilo o tem obveščeno, je odredilo pregled tajinstvene najdbe. Komisija je ugotovila, da je embrio star 4 do 5 mesecev in je normalno razvit. Ker ni znana niti storilka niti okolnost, na kak način je prišel embrio na pokopališče, je dobilo orožništvo nalog, da vrši poizvedbe. Embrio so pokopali.

Zadnji lov na občinskem lovišču na Hajdini je bil izredno uspešen; ustreljeno je bilo 204 glav divjačine. Tako bogatega plena niso imeli dosedaj pri nobenem lovu v ptujski okolici.

Nezgodna Ponesrečila se je Marija Senčarjeva, mati veletrgovca in našega naročnika Milka Senčarja v Ptuj. Padla je s stola in si zlomila levo nogo. Z rešilnim avtom so jo prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Napaden je bil 27letni Franc Kores, pos. sin iz Kočic pri Zetalah na javni cesti od dveh moških. Eden ga je udaril s polenom po glavi, da je obležal nezavesten, drugi pa ga je sunil z nožem v leva prsa. Domači, ki so ga našli ne-

premičnega, so ga nemudoma prepeljali v ptujsko bolnišnico, kjer so ugotovili smrtnonevarne poškodbe. Uvedena je preiskava.

Kino. V soboto 25. t. m. ob 20. uri in v nedeljo 26. t. m. ob 18.30 in 20.30 se predvaja »Veseli poročnik«. V glavni vlogi najboljši komik Maurice Chevalier. Kot dodatek kulturni film ZKD in Foksov tehnik.

POSEBNO ČRNSKO MESTO V INDIANI.

Po načrtu nekaj ameriških črncev, ki zavzemajo pomembna in ugledna mesta v ameriškem gospodarstvu in znanosti, se bo v najbližji bodočnosti ustanovilo v severnoameriški zvezni državi Indiani posebno črnsko mesto. Oblasti so že odobrile načrte za zgraditev tega popolnoma črnškega mesta. Ime bodočega mesta še ni izbrano. V tem mestu se bo naselilo okrog 50.000 črncev in mešančev, največ iz Harlema in iz črnske četrti Newyorka.

Kitajski general kot čevljar.

Zalostna usoda je po vesteh iz Sanghaja doletela bivšega kitajskega generala Kiang Ming Sena, ki se je 4 leta boril za Mandžurijo in postal sedaj — čevljar. Bivši general je še danes navdušen patriot, čeprav ne zasluži na dan več ko 5 šilingov, pa vendar da vsak dan 1 šiling za podporo mandžurskim beguncem.

Skrivnostna himalajska trava

Osem »jurjev« za krožnik juhe.

Med bogatimi Kitajci v Londonu se je te dni vsak večer sušljalo kar najzaupnejše, da se v njihovi restavraciji »Soho« vsak večer pripravlja slovita mandarinska juha. In vsak londonski Kitajec, ki ima rejeno mošnjo v žepu, hiti zvečer na krožnik izbrane delikatese. Kljub letošnji nenavadni ceni se je treba na vsak posamezni krožnik te juhe abonirati že nekaj dni vnaprej.

To vrsto juhe so jedli že nekaj stoletij nazaj samoj kitajski mandarin, po katerih je tudi dobila svoje ime. Nabava potrebnih prinesov, zlasti pa še neke posebne redke trave z obronkov Himalaje, je skrajno težavna, ker raste omenjena trava le na skritih krajih neprehodnih planin. To zelišče je bilo v starih časih odkrito povsem slučajno in se je takoj ugotovilo, da nenavadno ustreza kitajskemu okusu. Čim se je ta prednost in posebnost rastline ugotovila, so pričeli pošiljati bogati mandarin v neprehodne planine kar cele karavane. Da je na teh riskiranih pohodih izgubilo svoje življenje po več sto kuljev, ni bilo mandarinom niti najmanj mar.

Danes je ta vrsta juhe znana po vsem svetu, kjerkoli le prebivajo Kitajci. Za evropski okus je juha absolutno neprebavljiva in draži človeka k bruhanju. Kitajec pa rad plača marsikaterikrat celo po 8.000 dinarjev za en sam krožnik te čobodre. Zanimivo je dejstvo, da se doslej še ni niti enemu evropskemu kuharju posrečilo dognati in izvedeti, kako in s čim je pripravljena ta juha, ki je po zatrevanju Angležev podobna močnemu napoju.

Vsak boljši kitajski kuhar pa mora mimo glavnega zelišča poznati točno še kakih 40 drugih začimb, iz katerih se juha pripravlja. Kitajski kuhar ne bo izpustil niti ene priložnosti, kdaj in za koliko oseb je pripravil »mandarinsko juho«.

V zadnjih časih se ta juha tudi na Kitajskem vedno bolj redko pripravlja, to pa zato, ker je zaradi trajnih nemirov in notranjih državnih bojov vedno bolj otežkočena dobava glavne sestavine, zelišča s Himalaje. Gostilničarju londonske gostilne pri »Sohi« se je posrečilo nabaviti si za drag denar vendar majhno zalogo te »božje travičice«. To se mu pa silajno rentira, ker pomenijo večerje z mandarinsko juho na jedilnem listu največji dogodek za premožne londonske Kitajce, brez ozira na horendno ceno...

LEDOLOMILEC »ČELJUSKIN« V SNEŽNEM VIHARJU.

Po radio-poročilih, ki jih je prejel komisarjat za pomorski promet v Moskvi, je zašel sovjetski ledolomilec »Čeljuskin« kakih 190 km daleč od Beringovega morja v nevaren snežni vihar. Moštvo je popolnoma izčrpano. Vlada je odredila, da vsi sovjetski ledolomilci takoj odhite na pomoč ogroženi ladji.

DANTANOVI KIPI NAJDENI.

Ob priliki restavracije nekega gradiča v Avstriji so delavci v kleti našli veliko, trdno zaprto skrinjo. Ko so jo odprli, so našli pod debelo plastjo prahu krasne kipe. Strokovnjaki so ugotovili, da so ti kipi dela francoskega kiparja Jeana Pierra Dantana, ki je s svojim dletom ustvaril cel muzej vseh svojih znamenitih sodobnikov. Med temi umetninami so tudi poprsja Victorja Hugoja, Balsaca, Rossinija, Verdija, Liszta, Paganinija in drugih velikih mož. Najdeni kipi bodo sedaj razstavljeni na posebni razstavi v dunajskem umetniškem muzeju.

Stanovanjska mlizerija.

»V tako tesni sobi stanujete vsi?«
»Vsi, draga sosedica, izvzemši moža.«
»Kje stanuje on?«
»Nikjer, radi tesnobe sedi noč in dan v kavarni.«

Spominiaite se CMD

Mali oglasi

Razno

KOŽUHOVINO
vseh vrst dobite v veliki izbiri. Stare in ponošene jope preuredim po najnovejših pariskih in dunajskih krojih. Jamčim za strokovno in solidno delo ter točno postržbo. Peter Semko, krznar, Gosposka ulica 37. 4395

Prodaj

HIŠA
s tremi stanovanji, kopalnico in vrtom, v sredini mesta za 120.000 Din na prodaj. Vprašati: Židovska ul. 8, Zidanšek. 4488

Stanovanje

STANOVANJE ZAMENJAM
Svoje krasno, solčno stanovanje v novi vili v najlepšem delu mesta, skoro v centru obstoječe iz treh parketiranih svetlih sob, prostorne kuhinje s plinskimi in navadnim štedilnikom, iz kopalnice, velike predsobe in ostalih pritliklin zamenjam

za udobno dvosobno stanovanje v mestu. — Najemnina za stanovanje, ki obsega vse prvo nadstropje, znaša 800 Din na mesec. Zamenjam ga takoj, najpozneje pa s prvim januarjem. Prednost imajo državni nastavlenci! Naslov v upravi »Večernika«. 7004

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO.

lepo, z električno razsvetljavo, oddam eni ali dvema osebam. Vrazova ulica 6. pritičje, levo. 7002

Pouk

DIJAK.
3. letnika učiteljske isče instrukcije. Ponudbe pod šifro »Uspeh« na upravo »Večernika«. 4450

Oglašujte!

ZA MIKLAVŽA

NAJLJUBŠE DARILO MLADINI

JUTROVE MLADINSKE KNJIŽICE

DOBITE JIH PO 12 DIN V UPRAVI »JUTRA« IN »VEČERNIKA« MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 11

Starešinsko društvo »Triglava« v Mariboru naznanja tužno vest, da je njegov predsednik, gospod

Luka Brolih

profesor realne gimnazije v Mariboru

dne 23. novembra 1933 nenadoma preminul.

Pokojnika ohrani društvo v častnem spominu.

Maribor, dne 24. novembra 1933.

4491

ODBOR